

**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА**

Факультет журналістики реклами та видавничої справи

Кафедра нових медіа та медіадизайну

**С. В. Азєєв
І. В. Мацишина**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ
КУРСОВИХ ТА ДИПЛОМНИХ РОБІТ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 061 ЖУРНАЛІСТИКА**

Одеса — 2018

УДК 378(070)

Рекомендовано до друку вченою радою факультету журналістики, реклами та видавничої справи (Протокол № 2 від 16 жовтня 2018 р.).

Рецензенти:

Скалацька О. В., доктор філософських наук, завідувач кафедри нових медіа та медіадизайну;

Стеблина Н. О., кандидат наук із соціальних комунікацій, завідувач кафедри журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю

Відповідальний редактор:

Іванова О. А. — доктор наук із соціальних комунікацій, декан факультету журналістики, реклами та видавничої справи

Мацишина І. В., Азеєв С. В. Методичні рекомендації до підготовки та захисту курсових та дипломних робіт зі спеціальності 061 журналістика. – Одеса, 2018. – 14 с.

© Одеський національний університет імені І.І.Мечникова, 2018.

© Азеєв С. В. 2018.

© Мацишина І. В. 2018.

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	
РЕКОМЕНДОВАНІ ЖАНРИ/ФОРМАТИ ТВОРІВ	
АВТОРСТВО ТА СПІВАВТОРСТВО ТВОРУ	
ВИМОГИ ДО ТВОРУ	
ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА ТВОРУ	
ДОПУСК ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ ДО ЗАХИСТУ	
ЗАХИСТ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ В ЕКЗАМЕНАЦІЙНІЙ КОМІСІЇ.....	
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТВОРУ	
ПРИКЛАДИ ТВОРІВ	

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Згідно Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова та навчального плану факультету журналістики, реклами та видавничої справи Одеського національного університету імені І. І. Мечникова курсові та дипломні роботи є обов'язковими складниками навчального процесу і оцінюються як самостійний вид навчальної діяльності студента.

Курсові та дипломні роботи, які пишуть студенти факультету журналістики, реклами та видавничої справи, є самостійними науковими дослідженнями. Дипломні роботи можуть бути виконані у вигляді творчого проекту. Така робота дає змогу студентові організувати здобуті знання та власні спостереження з предмету в чітку систему, спробувати відстежити закономірності, що лежать в основі створення журналістських та публіцистичних текстів, а часом і самому стати автором теорії, що пояснює специфіку феноменів, що функціонують у сфері соціальних комунікацій.

Курсова та дипломні роботи – один із видів індивідуальних завдань навчально-дослідницького, творчого характеру, які мають на меті не лише поглиблення, узагальнення та закріплення знань студентів із навчальних дисциплін, а й застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання і вироблення вміння самостійно працювати з навчальною й науковою літературою, аналізувати журналістські й публіцистичні матеріали, використовуючи сучасні інформаційні засоби та технології.

Студентам надається право вільного вибору теми роботи із запропонованого кафедрою переліку. Студенти також можуть обґрунтовано пропонувати свої теми.

На IV курсі навчання (V курс заочної форми навчання) за освітнім рівнем «бакалавр» студент повинен виконати курсову (зимовий семестр) та дипломну (літній семестр) роботи з дисциплін, що передбачені навчальним

планом. Тематика курсових робіт визначається кафедрами. Вона повинна бути актуальною і тісно пов'язаною із вирішенням практичних фахових завдань.

Окремі вимоги ставляться до виконання випускних курсових та дипломних робіт, пов'язаних зі спеціалізацією з тележурналістики, в силу специфіки їхньої структури та практичного спрямування.

Відеоробота має бути основою такого дипломного проекту за умови, якщо її якість та глибина опрацювання теоретичного матеріалу відповідає кваліфікаційним вимогам для отримання ступеня бакалавра. Під відеороботою розуміється аудіовізуальний твір (надалі твір) усталеного чи інноваційного формату, призначений для оприлюднення в традиційних чи нових медіа (мультимедійних платформах в інтернеті). На захист може бути представлений як один твір, так і низка творів з ознаками єдиного формату (серії). Практична частина проекту складається з твору та пояснювальної записки й має продемонструвати набуті дипломником в ході навчання знання та компетентності.

Дипломник повинен:

- визначити та обґрунтувати важливу суспільно-значущу тему твору;
- сформулювати ідею твору та розробити поетапний план її реалізації від задуму до демонстрації (технологія виробництва відеопродукту);
- підібрати відповідний темі та ідеї жанр/формат твору, чітко дотримуватися вимог до цього жанру/формату або обґрунтувати інновації;
- самостійно чи в команді виконати низку робіт із реалізації твору (сценарій, зйомки, монтаж, популяризацію).

Керівництво курсовими та дипломними роботами здійснюють професори, доценти й старші викладачі, які мають досвід науково-педагогічної і практичної роботи.

РЕКОМЕНДОВАНІ ЖАНРИ/ФОРМАТИ ТВОРІВ

Твір є невід'ємним складником курсового та дипломного проекту й для нього обираються жанри з високим ступенем авторського начала, складності, що відповідає рівню бакалавра.

Необхідна ступінь складності твору (чи декількох творів) визначається та затверджується науковим керівником проекту.

Твір може бути виконаний в усталених чи гібридних жанрах/форматах, а також мати високу ступінь інноваційності:

- розмовні формати (відеоблог, авторське ток-шоу, авторське інтерв'ю з додатковим відеорядом);
- інформаційні формати (інформаційна програма, репортаж);
- аналітичні формати (багатокомпонентний тележурнал, розслідування, огляд);
- -художньо-публіцистичні формати (замальовка, нарис, документальний/художній короткометражний фільм, анімаційний фільм, серіал, відеопрезентація);
- інтернет та СММ-журналістика (відео-кейс до інтернет-порталу, лонгріди з елементами аудіовізуального контексту, мультимедійні тексти тощо).

АВТОРСТВО ТА СПІВАВТОРСТВО ТВОРУ

Твір може бути виконаний одноосібно чи групою дипломників. Авторський внесок кожного дипломанта має бути чітко означений і відображений в титрах, супровідних документах проекту та пояснювальній записці до проекту.

ВИМОГИ ДО ТВОРУ

Тема та ідея твору повинні бути актуальними та суспільно значущими. Доцільність тематики, ідеї та вибір жанру/формату твору обґрунтовується в теоретичній частині дипломної роботи.

Теоретична частина дипломної роботи (обсяг – не менше 15 аркушів) має включати:

- *вступ*, в якому визначені тема, мета роботи, актуальність, новизна, об'єкт, предмет та методи дослідження, завдання, які ставить перед собою дипломник;
- *теоретичні розділи*, що надають детальну інформацію про об'єкт твору та методологічні засади його дослідження;
- *пояснювальну записку*, обов'язковими елементами якої є синопсис та сценарій твору.

Якість та технічні параметри твору. У дипломному творі передбачається висока ступінь авторства, а відтак наявність автора в кадрі чи за кадром. Компілятивна частина (відеокомпіляція), що складається із запозичених з інших джерел матеріалів, не повинна перебільшувати 10-15 відсотків загального обсягу аудіовізуального твору.

Твір повинен мати якість, достатню для публічного сповіщення. Звук та відео повинні відповідати вимогам трансляції, бути чіткими, зрозумілими, якщо інше не дозволяється форматом. Музичний супровід твору повинен бути авторським або запозиченим з відкритих баз.

Твір має містити титри – вхідні, на синхронах, інформаційні та фінальні. Обов'язковим є зазначення «дипломна робота на здобуття ступеня бакалавра», «Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, факультет журналістики, реклами та видавничої справи» .

Посилання на використані джерела мають бути зазначені в теоретичній частині дипломної роботи, а необхідні – в титрах. Відео-запозичення позначаються титром на екрані. Хронометраж та кількість творів

корелюється залежно від жанру/формату, рекомендована загальна тривалість від 7 до 15 хвилин.

ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА ТВОРУ

Дипломник повинен самостійно чи в команді виконати всі етапи створення твору, а саме:

- пошук та обґрунтування теми, ідеї, жанру/формату, написання синопсису та сценарного плану;
- опрацювання джерел, формування інформаційного кейсу;
- планування виготовлення твору від задуму до презентації, написання плану;
- пошуки сценарного ходу та формування композиції, відповідно до вимог драматургії, написання поєпізодного сценарію;
- вибір візуального стилю твору, пошуки образів героїв чи явища-проблеми;
- проведення зйомки твору з використанням необхідних технічних засобів та прийомів;
- запис якісного звуку;
- перегляд відзнятого матеріалу та складання монтажного плану, за необхідності, залучення компілятивного матеріалу;
- монтаж повної версії твору та, за необхідності, монтаж демонстраційної дипломної версії твору (тизер).

ДОПУСК ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ ДО ЗАХИСТУ

Закінчену і оформлену згідно з правилами дипломну роботу випускник передає науковому керівнику. Науковий керівник пише відгук на дипломну роботу, де оцінює її з точки зору відповідності поставлених завдань та урахування висловлених ним під час консультацій побажань й зауважень щодо змісту та тексту.

Необхідним елементом оцінки дипломної роботи науковим керівником є також якість оформлення теоретичної (письмової) частини дипломної роботи з точки зору орфографічних та граматичних помилок, а також дотримання існуючих правил оформлення.

Дипломна робота подається на кафедру в супроводі Завдання на дипломну роботу студента, відгуку наукового керівника не пізніше, ніж за 15 робочих днів до початку роботи екзаменаційної комісії.

Кафедра під час засідання на підставі виступу випускника й відгуку наукового керівника приймає рішення про допуск (чи недопуск) дипломної роботи до захисту та передає її рецензентові. Рішення кафедри оформлюється у Поданні голові екзаменаційної комісії.

Окрім теоретичної частини, що містить пояснювальну записку, дипломник подає на захист практичну частину роботи, представлену власне твором.

Твір має бути викладений на обраний хмарний ресурс (наприклад, Google диск) напередодні, але не пізніше ніж за 7 днів до захисту, для попереднього ознайомлення з ним членами комісії;

Твір та тизер мають бути підготовлені для демонстрації в приміщенні, де буде проходити захист, та попередньо протестовані.

Пояснювальна записка має містити план виробництва твору, синопсис, поєпізодний сценарій чи сценарний документ відповідно до обраного жанру/формату, список використаних джерел.

Не допускається до захисту робота, яка має ознаки плагіату. Не може бути допущена до захисту робота з наданою в рукописному вигляді теоретичною частиною або з великою кількістю граматичних, друкарських помилок чи технічних вад. Науковий керівник несе відповідальність за відповідність вимогам представленої до захисту роботи.

Склад рецензентів затверджується деканатом факультету відповідно до положення про ЕК. Заохочується призначення рецензентами провідних фахівців в галузі окремої наукової проблеми, що розглядається в поданому випускному творі, які мають науковий ступінь і/або вчене звання та є

працівниками інших випускаючих кафедр факультету журналістики, реклами та видавничої справи, інших структурних підрозділів Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, а також наукових й освітянських установ міста Одеси.

На підставі ознайомлення з текстом дипломної роботи рецензент готує письмову рецензію, в якій за 100-бальною і за національною шкалами оцінює структуру й зміст роботи, ступінь розв'язання наукових завдань, а також відповідність існуючим вимогам, формулює питання або зауваження до роботи. Будь-які виправлення тексту роботи в період між допуском роботи до захисту та її прилюдним захистом неприпустимі.

Текст рецензії разом з дипломною роботою має бути переданий до екзаменаційної комісії не пізніше, ніж за 1 день до захисту роботи. Випускник має право попередньо ознайомитися з текстом рецензії та підготувати відповіді на зауваження та питання.

Відгук наукового керівника та рецензія мають бути виконані у друкованому вигляді.

ЗАХИСТ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ В ЕКЗАМЕНАЦІЙНІЙ КОМІСІЇ

Публічний захист дипломної роботи відбувається на відкритому засіданні екзаменаційної комісії. Процедура захисту наступна:

1. Випускник у своєму вступному слові протягом 5-7 хвилин формулює мету та завдання дипломної роботи, дає оцінку рівня вивчення проблеми в науковому дискурсі; характеризує опановані матеріали, наводить висновки, до яких він дійшов внаслідок свого дослідження. Висвітлення висновків дослідження має становити не менше половини часу, відведеного на вступне слово. Далі відбувається демонстрація практичної частини роботи, тобто власне твору.
2. Випускник відповідає на запитання членів екзаменаційної комісії щодо змісту своєї роботи. Оцінюється повнота відповіді та рівень обізнаності випускника у новітніх тенденціях досліджуваної проблеми.

3. Рецензент у своєму виступі протягом 3-4 хвилин визначає своє ставлення до роботи та публічно оголошує свою оцінку дипломної роботи за 100-бальною та національною шкалою оцінювання.
4. Випускник у заключному слові відповідає на висловлені зауваження, запитання стосовно його роботи, обґрунтовує і захищає положення і висновки, які містяться в ній.

Оцінка дипломної роботи визначається на закритому засіданні екзаменаційної комісії відкритим голосуванням. Критеріями для підсумкової оцінки є: якість поданої роботи, рівень захисту, оцінка рецензента, а також загальний рівень професійної підготовки, яку випускник виявив під час захисту.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТВОРУ

Члени комісії оцінюють дипломний проект як цілісну розробку теоретичного та практичного змісту. При оцінювання практичної частини проекту комісія має послуговуватися таким критеріями:

- актуальність та глибина, суспільна значущість обраної теми, її ідейне втілення;
- відповідність твору обраному жанру/формату, ступінь інноваційності;
- власне обґрунтування цінності авторського твору, роль автора/ведучого;
- глибина дослідження та розробленості теми;
- чітке визначення об'єктів, персоналій та локацій зйомки та їхня відповідність заявленій ідеї та формату твору;
- володіння методами збору інформації, зокрема, відео- та аудіо матеріалів;
- втілення принципів драматургії та побудови композиції, наявність вмотивованого зв'язку між епізодами;
- оригінальність сюжету та наявність авторського стилю, розвинена інтерактивність твору;

- технічна якість твору, відповідно до ефірних параметрів та вимог трансляції – телебачення, інтернет (зображення, звук);
- точність використаної інформації – перевірені джерела, верифікована інформація; грамотне титрування (імена, прізвища, назви), достовірне цитування (зокрема, відеоцитування).

ПРИКЛАДИ ТВОРІВ

Телеформат з елементами подорожнього нарису та репортажною стилістикою:

<http://1tv.com.ua/programs/how>

http://1tv.com.ua/programs/moja_kraina

Гібридний формат на основі телеогляду:

<http://1tv.com.ua/programs/knyga>

Дитяча розважально-пізнавальна програма:

http://1tv.com.ua/programs/meri_poppins

Цикл тематичних відеосюжетів (замальовок-портретів) – спецпроект:

http://1tv.com.ua/programs/lyubymo_zhyttia

Телемистецький проект:

http://1tv.com.ua/programs/shevchenko_zhinkam

Документальний фільм:

<http://1tv.com.ua/programs/ivasyuk>